

Hiszem a testnek feltámadását

Időpont: 1960. május 15. Húsvét utáni 4. vasárnap

Helyszín: Győr – Öregtemplom

Oltári ige: János 17,1-10.

Igehirdetési alapige: I. Kor 15,35-44

Ének: 286, 585, 737.

De mondhatná valaki: Mi módon támadnak fel a halottak? és minémű testtel jönnek ki? Balgatag! Amit te vetsz, nem elevenedik meg, hanemha megrothadánd. És abban, amit elvetsz, nem azt a testet veted el, amely majd kikél, hanem puszta magot, talán búzáét, vagy más egyébét.

Az Isten pedig testet ad annak, amint akarta, és pedig mindenféle magnak az ő saját testét. Nem minden test azon egy test, hanem más az embereknek teste, más a barmoknak teste, más a halaké, más a madaraké.

És vannak mennyei testek és földi testek; de más a mennyeiek dicsősége, más a földieké.

Más a napnak dicsősége és más a holdnak dicsősége és más a csillagok dicsősége; mert csillag a csillagtól különbözik dicsőségre nézve.

Épenígy a halottak feltámadása is. Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban; Elvettetik gyalázatoságban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtelenségben, feltámasztatik erőben. Elvettetik érzéki test, feltámasztatik lelki test. Van érzéki test, és van lelki test is.

Ima:

Úr Jézus Krisztus! Te egyedül mondhatod el joggal Atyánknak: én dicsőítettelek e földön. Mi csak orcapirulással vallhatjuk: én pedig gyalázatotra voltam Noked Atyám! Köszönjük Urunk, hogy Te imádkozol azért, hogy megdicsőíttessék bennünk s általunk is mennyei Atyánk. Kérünk, munkáld ma is ezt bennünk szent igéd által.

Ámen.

Az a szakasz, melyből a mai igehirdetés alapjául kirendelt szentlecke való, Pál apostol korinthusbeliekhez írt első levelének 15-ik fejezete, a feltámadás nagy fejezete. Ennek a fejezetnek különös jelentőséget ad az, hogy Pál nála szokatlan módon fogja meg a feltámadás kérdését. Nem bizonyágtétel és himnusz formájában, hanem az úgynevezett apológiának, a hitvédelemnek beállítottságában. Vitába száll azokkal, akik tagadják, támadják a feltámadást, vagy kételkedve állanak meg előtte. Érvel velük szemben éppen azért, mert tudja, hogy e kérdésben nagyon sok értelmi gátlásuk van még a hívőknek is. Ezért próbálja értelmi úton megközelíteni a kérdést s talán éppen ez az oka, hogy ez a fejezet olyan közel áll a mai emberhez, aki különösképpen is értelmi beállítottságú és ezért mindent meg akar érteni.

1. Krisztus feltámadása tény!

Pál apostol megállapítja, hogy Jézus Krisztus feltámadása történeti tény. Igaz ugyan, hogy Jézus Krisztus feltámadásának eseményét nem látta senki, - mert akik jelen voltak is, még azok sem láttak belőle semmit az ijedelemtől, mely elfogta őket, de azt a tényt, hogy Jézus él, sokan látták. Felsorolja a szemtanúkat, akik ennek bizonyosságai lehetnek. Többek között az 500 atyafit, akik mind egyszerre látták, hallották beszédét s megjegyzi, hogy ezek nem olyan emberek, akik már régen elmentek a minden halandóság útján s nem lehet őket megkérdezni afelől, hogy tulajdonképpen mit is észleltek, hanem olyanok, akiknek legtöbbje ma is él. Ha kételkedtek az én bizonyágtételemben, - pedig én is láttam Őt a damaszkuszi úton, tanúbizonyosága vagyok,

hogy Ő él, - ha nekem nem hisztek, menjetek el, seregszámra találtok embereket, akik velem együtt bizonyítják, hogy látták a feltámadott Jézus Krisztust. Nem valami rege, régi monda, legenda az, ami szájról-szájra jár, hanem történeti tény, letagadhatatlan, ellenőrizhető valóság. A tény a leghatalmasabb bizonyíték. A tények előtt kénytelen még az emberi logika is meghajolni. Még ha a logika, az emberi értelem azt is mondaná, hogy ez lehetetlen, de ott áll velem szemben a tény, melyet vagy én látok, vagy mások tapasztalnak, akkor a logikám le van győzve, kénytelen letenni a fegyvert a tény előtt.

A tény előtt még a természeti törvény is kénytelen meghódolni. Tehetetlen vele szemben. Ez is a logika gondolköréhez tartozik, de külön is kell pár gondolatot mondani róla: A természeti törvény nem az embertől független valóság, hanem emberi alkotás. A törvény az ember által megformált, jelenségekből kikövetkeztetett szabály. Emberek figyelték meg a természet jelenségeiben az okot és az okozatot, észrevették a jelentkező azonosságot, szabályszerűséget s ebből alkották meg a természeti törvényt. A természeti törvény azonban nem ura a természetnek, hanem a természet ura a természeti törvényeknek. Abban a pillanatban, mihelyt új tény áll elő, mely az ember által alkotott természeti törvények gondolkörébe, képletébe nem fér bele, akkor nem a tények hódolnak meg a törvény előtt, hanem a természeti törvény kénytelen letenni a fegyvert, mert egy olyan új jelenség támadt, aminek alapján halomra dőlt az eddigi törvény. Új törvényeket kell megállapítani a természeti jelenségek új szemléletéből. Ezért van az, hogy Pál azokra az emberekre, akik a feltámadás kérdésében tagadó, bizonytalankodó vagy kételkedő álláspontot foglalnak el, ezt mondja: Ti balgatagok! Van ebben bizonyos lenézés is, de még inkább annak megállapítása is, hogy Jézus Krisztus feltámadása olyan tény, melyet csak elfogult, látni, tudni, hinni nem akaró ember tagadhat le. Lehet, hogy neki talán kellemetlen, hogy Jézus Krisztus feltámadt a halálból, él és uralkodik mindörökké. Ezért inkább letagadja a tényt.

2. A halottak feltámadása is tény!

Pál apostol e fejezetben megállapítja azt is, hogy Jézus Krisztus feltámadása a legszorosabb összefüggésben van az ember feltámadásával, - vagy ahogyan mondani szokták – a halottak feltámadásával. Itt is meg kell állapítani azt, hogy a halottak feltámadása tulajdonképpen történeti tény. Gondoljunk Jairus leányára, a naini ifjúra, Lázárra! Egyetlen ember sincs a kortársak között, aki azt merete volna mondani: nem támadtak fel a halálból, hanem ezek csak valami mesészerű dolgok, melyek szájról-szájra szálltak, lassan kiszíneződtek és csodálatosan szép, vigasztaló történetek alakultak ki belőlük. Ők jól tudták, hogy ezek is ellenőrizhető tények. Nem tudjuk, hogy mikor Pál a korinthusiakhoz a levelét írta, éltek-e még Jairus lányának szülei, a naini ifjú özvegy édesanyja és Lázár rokonsága, de minden bizonnyal élt egy sereg ember, akik - mint szem és fültanúk - igazolni tudták, hogy ezek meghaltak, - nem tetsz-halottak voltak, - de Jézus Krisztus élettámasztó szavára felkeltek és újra éltek.

Ezek a tények azonban még nem teszik problémamentessé a halottak feltámadásának kérdését. Mert mind a három olyan példa, mely arról szól, hogy embereket a halálból Jézus hatalma kiszabadított ugyan, visszaadott a földi életnek, de a halál azért mégis utolérte őket. A feltámadás csak meghosszabbította egy időre földi életüket, de éppen úgy meg kellett újra halniuk, mint ahogyan mi is mindnyájan meghalunk. A halottak feltámadásánál nem a földi élet meghosszabbításáról van szó, hanem az örökéletre való feltámadásról. Ezt nekünk tárgyilagosan meg kell állapítanunk és azért kell azt mondanunk, hogy e példák dacára sem problémamentes a halottak feltámadása.

Pál apostol ebben a levélben a 15. fejezet 12-ik versében azt írja: „*Ha azért Krisztusról hirdettetik, hogy a halottak közül feltámadott, mimódon mondják némelyek ti köztetek, hogy*

nincsen halottak feltámadása?” Akármilyen megdöbbenőnek látszik is e megállapítása az apostolnak, mégis tény az, hogy itt van előttünk egy gyülekezet, sok szeplővel megterhelt, sok bűnnel megrakott gyülekezet, de mégis Isten gyülekezete, olyanokból áll, akik átmentek a megtérésen, hitre jutottak drága, szent élményen keresztül és mégis ezekben az emberekben nagy bizonytalanság van a halottak feltámadása körül. Nem bizonytalanság abban, hogy Jézus Krisztus maga feltámadott, a húsvéti esemény nekik tény, de a halottak feltámadása körül nehézségeik vannak. Itt bizonyos kételyek, bizonytalanságok veszik őket körül, pedig nem olyan emberek, akik nem akarnának hinni, nem zárják el magukat a hit igazságai, a kijelentés bizonyosságai elől. Ezek az emberek szeretnének hinni és mégis ezen a ponton úgy érzik, mintha mozogna lábuk alatt hitük szilárd fundamentuma.

Hát van halottak feltámadása? Hát mi okozza ezt a nagy bizonytalanságot?

3. Zavar a test feltámadása!

Az okozza a bizonytalanságot, hogy keresztyén hitünk nem a lélek halhatatlanságáról, hanem a test feltámadásáról beszél. Így mondhatnánk: az egész ember feltámadásáról. Az újabb kutatások ugyanis világosan rámutatnak arra, hogy a lélek halhatatlansága olyan filozófiai képzet, mely a görög filozófiából jött át a keresztyén világ hitképzetei közé. Isten igéje arról beszél, hogy örökéletünknek nem önmagunkban van indító oka, feltétele, életeleme, - már pedig a lélek halhatatlanságánál erről van szó – hanem kívülről, Istentől jön az, az örökéletre való feltámasztás által! A feltámadás tehát a kijelentés szerint az egész ember feltámadása.

Zavarnak az örök élettel kapcsolatos téves felfogások is. Jézus Krisztus is szembetalálta magát a feltámadt étellel kapcsolatban különböző balgató, téves képzetekkel. Egyszer a sadduceusok kérdezték meg tőle: Ha van halottak feltámadása, akkor az az asszony, aki a földön az úgynevezett sógorsági házasság törvénye alapján hét embernek volt a felesége egymásután, mikor majd egyszer feltámad, melyiknek lesz a felesége? Akkor azzal utasítja vissza Jézus ezt az egész mentalitást, hogy nem tudjátok mit beszéltek! Valami egész más életforma az, ami ott az emberekre vár. Ott nem házasodnak és nem mennek férjhez az emberek, közelebbi felvilágosítást azonban nem adott a sadduceusoknak. Az ilyen téves felfogások ma is nehezítik a keresztyén hitet.

Nehezíti a keresztyén hitet a tapasztalat is. Aki egyszer exhumáláson vett részt, az látta, mivé lesz az emberi test. Mi marad belőle? Egy pár csont darab, egy maroknyi por, ennyi az egész. És ha még ennyi sem marad utána? Ki tudná összeszedni marokba az atombomba áldozatainak testi maradványait egy összedült város romjai között? Hát hogy volna lehetséges e test foszlányának, e szerteszét szóródott testnek a feltámadása? Csak mondjuk meg őszintén, - a hívő embernek őszintén szembe kell nézni minden kérdéssel – maga az írás sem könnyíti meg nekünk a feleletet erre a kérdésre. A jelenések könyve 20. fejezetében az utolsó ítélettel, a nagy feltámadással kapcsolatban azt olvassuk, - mikor megszólal az angyalok karának a feltámadást hirdető nagy harsonája, akkor a tenger kiadja a halottakat, akik őbenne voltak, a halál és a pokol is kiadja a halottakat, akik ő náluk voltak. Pál sem tud erre a kérdésre olyan feleletet adni, mely minden részletében kielégítené a gondolkodó emberi értelmet, mely nem hagyja maga után semmiféle titokzatosságot, de azért világosan rámutat:

4. A feltámadott test Istennek új teremtése!

Példákat hoz fel rá és ezzel akarja közelebb hozni az egész gondolatot a gyülekezethez. Elmondja a maga hasonlatát. Elmondja, hogy elvették a mag. Ami a földbe kerül, elrothad. A mag is, az ember teste is. Azután eljön a tavasz és csodálatosan előhívja rothadásból az új életet. Életfolytatása ez annak a magnak, melyet te elvetettél, csak sokkal dicsőségesebb folytatása.

Oh mennyivel szebb ez a folytatás, mint a búzaszem régi élete! Mennyivel szebb a sudár kalász, amint felnyúlik az ég felé, mint borzolgatja és hajtogatja a szél, majd virágba szökken s aztán a termést hozó kalász alázatosan meghajtja fejét várva a betakarító kaszának suhintását. Nézzétek, - mondja az apostol – Isten mindenkinek megadja a maga testét, a búzának a búza testét, a rozsnak a rozstestét. „...*más az embereknek teste, más a barmoknak teste, más a halaké, más a madaraké.*” /39. vers/ Különböző formában és különféle dicsőségben, de valamennyi „*Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban; Elvettetik gyalázatosságban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtelenségben, feltámasztatik erőben*” /42. vers/ de feltámadnak a tavasznak új, csodálatos szépségében, egy új teremtésben. Amint teremtéssé válik a feltámadás, az Isten aktusává, mindjárt megszürkülnek előttünk az emberi gondolkodás kételyei. Isten teremtése az ember. Az első teremtésnél is, anyagot használt, földet. Földből vétetett az ember és lehelt bele örökkévalóságot, önmagát s így formálta élő emberré. Nincs szükség arra, hogy összegyűjtse a szétszórt emberi porszemeket, marokba szedje. Nemcsak az egészségből tud újra új életet teremteni. Búzából nem minden szemet vetnek el, melyet az aratás alkalmával zsákba, hombárba szedtek. Egyetlen búzaszem elegendő, hogy meginduljon az új élet, a tavaszi zsendülés. Mindez nem jelenti és bizonyítja azt, hogy nem marad homály és titok e kérdésben. Isten dolgai nem egészen érthetők. Nem értelem ellenesek, csak értelem fölöttiek számunkra. Pál mégis úgy érzi, hogy amiképpen az ő számára, ugyan úgy hallgatói, olvasói számára is valamit mégis csak megvilágít a tavasz csodálatos zsendülése, a mag új életének hasonlata azzal, hogy valami ilyen forma lehet a testnek feltámadása is.

5. Milyen lesz a feltámadt test?

Marad azonban még gyötrő kérdés, amit a korinthusi gyülekezetben így vetnek fel: Milyen testtel támadnak fel a halottak? „...*minémű testtel jönnek ki?*” Pál válasza jóformán csak egy pozitívumot mond: az sokkal szebb, sokkal dicsőségesebb lesz, mint e földi test. Dadogó formában mondogatja: „*Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban; Elvettetik gyalázatosságban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtelenségben, feltámasztatik erőben. Elvettetik érzéki test, feltámasztatik lelki test.*” Mert van érzéki test – így mondja a régi bibliafordítás – s ez azt jelenti: természeti, ó-emberi, romlandó, e földre szánt test és van lelki test, a mennyei, a romolhatatlan, halhatatlan, erős, dicsőséges, az örökélet számára szánt test. Mikor Pál ezeket mondja, nem spekulál csupán. Neki van tapasztalata arról, milyen az a csodálatos új test, mely feltámadáskor az ember részévé lesz. Jézus Krisztusnak, a feltámadottnak a teste a minta, a példája annak, hogy milyen a feltámadott test.

Csak egy pár jellegzetes vonást emelek ki belőle. Az egyik az, hogy az új test a réginek folytatása. Nem tudjuk hogyan és miképpen – ez Isten teremtési titkai közé tartozik – de világos, hogy az új test nem olyan értelemben, hogy semmi köze a régihez, hanem folytatása a réginek, de úgy, mint a virág élete a magnak. Mikor a virág kibontja szépségét, illátát felénk lengeti a szél, ez folytatása annak a virágnak, mely elhervadt a halál sorvasztó szelétől, melynek a magja elrothadt a föld mélyén. Az új mennyei élet, a feltámadt test is folytatása az én földi testemnek. Jézus Krisztus is ott viseli kezén, lábán és oldalán azokat a sebhelyeket, amiket itt, földi életében kapott. Azt viszi tovább mennyei testében is. Megdicsőült formában, korlátok nélkül éli az új testben az életét, de a régit hordozza magával. Tudod, hogy milyen csodálatos evangélium ez? Az új életben én magamra ismerek és te is magadra ismersz és ez csak azért lehetséges, mert mindez folytatása annak az életnek, melyet e földön éltünk.

Nézd a gazdag és a Lázár példáját. Nem olyanokról szól Jézus Krisztusnak ez a példázata, akik test nélküli szellemek, valami kísértet félek, számunkra megfoghatatlanok, érzékelésünk alól kimenekülő szellemi valóságok. Lázár tudja, hogy ő Lázár, a gazdag tudja, hogy ő a gazdag.

Lázár tudja milyen nyomorúságon ment keresztül és a gazdag is tudja, hogy nem törődött Istennel és van öt testvére, akik hasonlóképpen szintén nem törődnek Istennel és az örökkévaló élettel.

De egy lépéssel még tovább is mehetünk. Annyira folytatása a megdicsőült formában a mennyei test a földi testnek, hogy egymásra is rá tudunk ismerni. A gazdag ráismer Lázárra, tudja, hogy ez az a koldus, aki háza kapujának küszöbén üldögélt. Lázár ráismer a gazdag emberre és tudja, ez az az ember, aki suhogó selyemben, bíborban, bársonyban ott ment el mellettem és észre sem vett, akinek asztaláról ha annyi jutott volna nekem, mint az ebeknek, akkor talán nem kellett volna éhen halnom.

Egymásra ismerünk. Ha nem volna testünk, nem ismernénk egymásra. Mert mi csak a testét ismerjük a másik embernek. A lélek, a belsők, gondolatvilágunk, szellemiségünk, egyéniségünk igen sokszor önmagunk előtt is rejtély. Sokszor magunk sem tudunk ráismerni önmagunkra. Olyan idegenek néha saját gondolataink, érzéseink, cselekedeteink! Hát még milyen idegen marad számunkra a másik ember lelke! Ha mi csak valami szellemi valóságok, amolyan test nélküli lelkek volnánk a mennyek országában, akkor elmennénk talán még azok mellett is, akikkel egy életen át együtt éltünk, egy asztal mellett ültünk, egy hajlékban szenvedtünk, együtt dolgoztunk, és sírtunk és örültünk. Nem ismernénk rá egymásra. Lelkünk ismeretlen maradt egymás előtt itt e földi életben is. Milyen csodálatos dolog az, mennyi evangélium van abban, hogy nemcsak tavasz van, a lelkek, az emberi élet tavasza, az örök, nagy tavasz, melyben a sírból ki kel minden elvetett, földbe tett test egy új dicsőséges tavaszi életre, hanem milyen evangélium az, hogy akkor majd egymásra ismerünk.

Természetes, hogy marad még sok titok ebben a kérdésben, ami az emberi értelem felfogási képességét felülhaladja. De hát a test feltámadása nem tantétel, hanem hitcikk. Minden vasárnap, - ezen a vasárnapon is – együtt vallottuk és valljuk: „... *hiszem a testnek feltámadását*” – de mert hitcikk, azért nem kevésbé valóság, mintha tantétel lenne. Pál apostol számára mindenestre valóság. Ő előtte világos, hogy a halottak feltámadása független az emberek hitétől, vagy hitetlenségétől. Független attól, hiszem-e a testnek feltámadását, vagy csak a szám mondja, vagy fejcsóválva hallgatom, vagy egyszerűen elhallgatom, - független attól, hiszed-e vagy nem hiszed, neked is fel fog kelleni támadni akkor, mikor a halottak, te meg én is meghalljuk az Úr felkeltő szavát.

De akik hisznek, azoknak az élete csodálatos változáson megy át. Csak pár kérdést teszek fel ezzel kapcsolatban hozzád:

Hiszel-e te a testnek feltámadásában annyira, hogy úgy vigyázol tested tisztaságára, szentségére, mint amiről tudod azt, hogy azt az Isten, ha új formában is, de be akarja vinni a mennyek országába, a tisztaságnak és szentségnek birodalmába?

Ha hiszel a testnek feltámadásában, akkor jelent-e ez számodra olyan csodálatos himnuszt még a temetőben, még halálod pillanatában is, mint ahogy zengi a fejezet végén az apostol: „*Elnyeletett a halál diadalra!*”

A mai vasárnap neve: Cantate, ami azt jelenti magyarul: Énekeljete! Akinek szíve tele van a feltámadás, közelebbről, a test feltámadásában vetett hittel, annak szíve megtelik és énekelni kezdi Pállal a feltámadás tavaszának hatalmas himnusztát: „*Elnyeletett a halál diadalra. Halál! Hol a te fullánkod? Pokol! Hol a te diadalmad?*”

Ha hiszel a testnek feltámadásában, akkor érzel-e felelősséget azok iránt, akikkel szeretnél együtt lenni, akiket szeretnél látni és megismerni odaát? Mi is fogunk ugyanis találkozni egymással, te meg én is, csak az a kérdés, hogy mire támadunk fel? Együtt tudunk-e lenni az Úr Barányának trónja előtt zengve a nagy halleluját, vagy együtt leszünk a pokolban és ott fogjuk megsiratni keserves kínok között, fogunkat csikorgatva elrontott, eltévesztett életünket? Vagy egyikünk ott lesz Ábrahám kebelében, a másik meg ott gyötrődik a pokol kínjai között?

Nem az Istenen fordul meg ez, hanem az emberen rajtad, meg rajtam. Ezért olyan nehéz kérdés, hogy hiszed-e valóban a testnek feltámadását?

Ámen.

Ima:

Örökkévaló Isten, szerető mennyei Atyánk! Hálával köszönjük meg Neked, hogy van feltámadás. Köszönjük Urunk, hogy a tavasz minden szépsége lesz egyszer úrrá az egész világ felett. Nem a nyár hévsége, nem az ősznek gyászpompája, nem a télnek halotti leple és csendje, hanem a tavasz a maga lüktető életével, csodálatos szép színárnyalataival, azzal az üde levegővel, amelynek minden kicsi része az életet leheli körülöttünk. Bocsásd meg nekünk Urunk, hogy mi olyan sokszor nem gondoltunk arra, hogy a test is feltámad. Bocsásd meg amit vétettünk testünk és Te ellened. Bocsásd meg minden kételkedésünket és bizonytalanságunkat, temetőt járó reménytelenségünket és szentségtelen, pogány bánatunkat. Add, hogy az élet, melyet itt e földi testben élünk, már része legyen az örökéletnek, melyet Veled, Benned élünk.

Kérünk Urunk, szenteld meg e mai napunkat is. Könyörülj azokon, akik számára a Te napod a test földi gyönyöreinek napja csupán. Kérünk, indíts minket arra, hogy készüljünk a boldog rothadandóságra és még boldogabb dicső feltámadásra. Kérünk, áldd meg ezt a reménységét mindazoknak, akik nehéz körülmények között a reménytelenség szakadékának szélén állnak akár egyéni, akár családi életük miatt, vagy egyéb más miatt.

Add Urunk ezen a napon ennek az egész világnak, hogy emlékezzen arra, hogy tizenöt esztendővel ezelőtt fejeződött be a sok könnyet, szenvedést, pusztulást, fájdalmat hozó második világháború. Azóta a népeket megóvta a Te gondviselő akaratod az újabb szörnyű háborútól. Hálát adunk, hogy népünk vezetői is a békesség útján járnak, szószólói az egy vérből teremtett emberi nemzetség békés együtt lakozásának. Mindenható, kegyelmes, az egész emberiség és a történelem Atyja, könyörülő Ura, vezérelj azokat a csúcskonferenciára összeülő államférfiakat a megértés és békesség útján, hogy tanácskozásaik előbbre vigyék a népek békességének ügyét annak nevében, aki mindenek bírója, Megváltója és Békesség Fejedelme, a mi Urunk Jézus Krisztus nevében kérünk.

Ámen.